

Al geruime tijd slingert de folder van La Gazelle des Sables over de redactie. Een stoer scheepje dat achter de fiets past. Ik zie mezelf al fietsen, over de Zijldijk richting de Kagerplassen. Ik draai het nummer op de achterkant van de flyer: "Waar hij ligt? Bij Thorn, in Limburg."

Tekst Marinus van Sijdenborgh / marinus@zeilen.nl Foto's Eric van den Bandt

Een plas met de naam Koeweide, dat is per definitie een uitstekende plaats om je boot uit te laten. Het water in de nabijgelegen Maas staat hoog. Het water klotst tegen de beschoeiing. Het nieuwe gebouw van de Thorner Zeilclub staat op een heuvel twintig meter verder. "De plas even verderop is mooier", zegt Vincent Meijer, de man die sinds een paar jaar Les Gazelles levert in Nederland. Een mini s-spant staat op een bijpassend minuscuul karretje klaar om te water te gaan via de helling. De notendop is ontsproten uit het brein van Fransman Patrick Besnié, die het bootje al in 2002 voor zijn vrouw Marie tekende en bouwde.

Op het karretje, dat Meijer zelf in elkaar heeft gezet van wat aluminium profielen, staat het 55 kilo zware bootje. Er zijn vier verschillende tuig- en zeilconfiguraties op de boot te zetten. "Maar alles blijft eenvoudig te bedienen; met een zelfkerende fok en de groot-schoot op het roer heb je alles bij de hand", zegt Meijer. We beginnen bij de kleinste, met alleen een grootzeil. De drie meter lange mast staat daarvoor helemaal voor in de boot. De gaffel, ongeveer even groot als een Optimist-spriet, klik je aan een oog op de mast, als ware het een spinnakerboom. Met een snapshackle en een lijntje in een clamcleat hijs je vervolgens de piek. De halshoek zit ook in een klemmetje en er is geen giek. Ik duw het karretje van de helling naar beneden. Even schrap zetten is voldoende om het lichtgewicht bootje te stoppen. De ontluchting borrelt als het ballastwater naar binnenstroomt. Het water staat vlak onder de rand van m'n laarzen als de boot van de trolley drijft. Net op tijd. Met het landvast in de hand leid ik mijn nieuwe huisdier naar de steiger, zodat ik langszij in kan stappen. Ik vind het nu al prachtig!

LA GAZELLE DES SABLES

VAREN IN EEN

NOTENDOP

LA GAZELLE DES SABLES

Lengte over alles	2,70 m
Breedte	1,22 m
Diepgang	0,45 m
Gewicht zonder waterballast	55 kg

Dit is fantastisch! Ik probeer me in te houden voor de foto, maar ik krijg de glimlach niet van m'n gezicht

Aan de kant wachten we de bui af.

De ruimte onder het 'voordek'. Nu met accu voor de elektromotor.

Dicht bij het water

De eerste stap in de boot is even wennen, want hij voelt veel stabiel dan een zwaardboot. De kuipvloer golft iets, als ware het een stevig waterbed. Als ik op het houten doft ga zitten, helt de boot wat achterover, dus de vloer is favoriet. Ik duw af, trek de grootschoot aan – die zit op een klemmetje op de helmstok – en de tobbe gaat er vandoor. En nog snel ook! Degene die ooit het begrip notendop of badkuip gebruikte om een boot mee aan te duiden, moet dit bootje in gedachten hebben gehad. Dat kan niet anders. Ik zit op de waterlijn, met mijn rug tegen het boord voor in de boot. Slechts 30 centimeter scheidt het wateroppervlak van mijn badkuipje en als ik het joystickje vasthoud, kan ik met mijn andere hand het boegbeslag aanraken. Dit is fantastisch! Ik probeer me iets in te houden voor de foto, maar ik krijg de glimlach niet van m'n gezicht.

Van postzegel tot zakdoek

Halvewind gaat de notendop best hard, maar aan de wind wil het nog niet zo vorderen, daarvoor hebben we meer wind nodig. Of meer zeil. Twee rondjes en een opschiet later ligt het uitgelaten bootje alweer aan de kant. Mast 30 centimeter naar achteren verplaatsen, een sprietje erop – het is een flink lang ding – waterstag erbij, fokje erop en weer verder! Nu ik twee zakdoekjes voorstuwung heb, gaat het nog

lekkerder. In het onderlijk van de fok is een doorlopende zeillat gezet, waarmee je een beetje profiel in de fok kunt zetten. De joystick zou ik graag wat langer hebben, want dan kun je helemaal voorin zitten tijdens het sturen. In een vlaag trekt de grootschoot de helmstok soms omhoog en als je het roer loslaat, gaat het korte langkielertje zelf ergens scharrelen, maar het kan de pret niet drukken. Een beetje trimmen biedt soelaas. Alles is klein, dus gemakkelijk hanteerbaar. Op het CE-plaatje op het boord zie ik staan dat het bootje tot 180 kilogram lading tolereert. Je kunt het dus aardig gezellig maken aan boord. Bij voorkeur met vriend/vriendin, want knus wordt het wel met twee volwassenen. Met passen en meten gaan een volwassene en twee kinderen ook nog. Zakt 'ie wel een beetje door z'n waterlijn.

Tuig nummer 3

"In Frankrijk worden ze gewoon vanaf het strand te water gelaten, dus ze kunnen best wat hebben", zegt de leverancier als hij de boot even later gewoon aan het sprietje tegen de kade trekt. Ik ben dan altijd wat huiverig voor de lak, maar de boot geeft geen krimp. Wie niet groot is, moet stoer zijn, vul ik voor de notendop in. We wachten even een bui af op de kant en maken van de gelegenheid gebruik om de mast uit te schuiven. Die blijft zitten met een borgclip. "Dat wil ik nog veranderen", laat Meijer weten, ►

HISTORIE

La Gazelle des Sables is geïnspireerd op de klassieke tonijnvisser uit Les Sables-d'Olonne (waar ook de Vendée Globe start) uit het begin van de 20e eeuw. Het verdwijnen van de sardines langs de kust maakte het noodzakelijk om ook verder uit de kust – op tonijn – te kunnen vissen. De beste eigenschappen van de lokale traditionele schepen werden verenigd in de Gazelle. De tulpvorm van het onderwaterschip, de s-spant, de lange kiel, het lage vrijboord en het scherpe en vlakke achterschip zijn eveneens vertegenwoordigd in de kleine Gazelle des Sables.

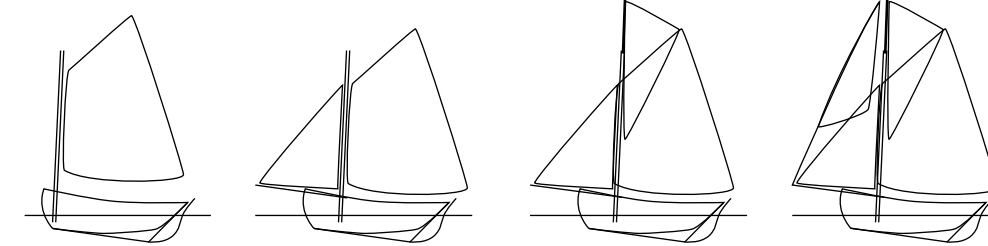
BOUW

In de beginjaren van de werf, Ateliers de la Gazelle des Sables, was er zo veel vraag naar de bootjes dat Besnié nog twee modellen tekende. Een grotere versie van het

oorspronkelijke model: La Gazelle des Îles (3,90 m lang) en een tussenmaatje genaamd La Gazelle Breizh (3,45 m lang). Besnié bouwt in vacuüminfusie met glasvezel en polyesterhars. Tot op de waterlijn is de boot één grote watertank, die volloopt bij het te water laten. De watertank van het bootje waarmee we varen kan 70 liter water bevatten. Je hoeft geen ventiel te openen of te sluiten, dus in theorie kunnen tijdens het varen de vissen in en uit de ballasttank zwemmen. De ruim 15 centimeter brede boorden zijn vanaf de waterlijn volgeschuimd. De optionele 300 Watt- elektromotor is in een ingelamineerde buis geplaatst. De accu staat onder het voordekje en de snelheidsregelaar is in stijl uitgevoerd: geolied hout. Het aangehangen multiplex roer is tegelijk de plaats waar de grootschoot aangrijpt. Voor de uitstraling en de eventuele grip aan dek zijn er stroken Sapeli-hout aan dek gelijmd met een kitnaadje ertussen.

Alle tuigconfiguraties.

V.l.n.r.: alleen grootzeil; grootzeil met fok; grootzeil, fok en topzeil; grootzeil, fok, topzeil en kluiver (of gennaker).

SPECIFICATIES

Lengte over alles (LOA)	2,70 m	Masthoogte boven waterlijn	3 m
Breedte	1,22 m	Masthoogte boven waterlijn met topmast	4,2 m
Diepgang	0,45 m	Prijs zeilklaar cattuig (louter grootzeil)	vanaf 5697 euro
Hoogte romp	0,90 m	Prijs zeilklaar vol tuig en elektromotor (4 zeilen)	vanaf 8752 euro
Gewicht leeg	55 kg		
Waterballasttank	70 l		
Zeiloppervlak	4-14 m²		

INFORMATIE

Leverancier Boten en bijzaken +31 (0)614656163, info@boten-en-bijzaken.nl, www.boten-en-bijzaken.nl

In zo'n enorm klein schip kun je de wereld aan.

ALTERNATIEVEN

2.4MR

Lxbxd	4,16 x 0,80 x 1 m
Gewicht leeg	260 kg
Zeiloppervlak	7,5 m²

Kleine kielboot varen? De 2.4mR is gebaseerd op de 12 meter-klasse die werd gebruikt in de America's Cup. De kleine kielboot heeft dan ook soortgelijke lijnen als de 12 meter-klassers. De International 2.4mR wordt onder andere gebruikt op de Paralympische Spelen. Als schipper zit je in de boot. Je kunt de boot dus zeilen zonder veel te hoeven bewegen in de boot. Je zit vlak boven het water en hebt daardoor maximaal zeilgevoel. Verder laat de boot zich lastig vergelijken met de Gazelle, vanwege de wedstrijdvaard, het gewicht en de sportieve zeilvoering.

OPTIMIST

Lxbxd	2,30 x 1,15 x 0,13-0,84 m
Gewicht leeg	35 kg
Zeiloppervlak	3,5 m²

Appels en peren kun je niet vergelijken, maar omdat de Gazelle wel wordt genoemd als bootje voor de jeugd pakken we hem er toch even bij: de Optimist. In deze eenheidsklasser leer je trimmen, het effect van gewichtsverplaatsing in de boot en wedstrijdzeilen. Dingen die je in de Gazelle nauwelijks nodig hebt of die in ieder geval niet kritisch zijn. De stabiliteit bij het zeilen is echter soortgelijk door de vlakke bodem van de Opti. Ook de hanteerbaarheid komt overeen. Groot voordeel van de Optimist boven de Gazelle is de hanteerbaarheid aan de kant. Een Gazelle leg je niet zomaar op het imperiaal.

Met boegspriet staat de mast zo'n 40 cm verder naar achteren.

De snelheidsregelaar is ook in hout uitgevoerd.

De bewuste foto van de flyer; een van de redenen om met de Gazelle te gaan varen. Denk aan je doorrijhoogte!

Topzeil en kluiver hijs je vanuit de kuip.

Geen zware sluitingen in het val, maar een Bretonse knoop.

Ballastwater loopt er vanzelf uit.

“zodat je hem ook met een val kunt uitschuiven.” Nu moet de volledige mast uit de boot en daarvoor moet je het tuig weer strijken. Zo gedaan, maar toch. Het topzeil en de kluiver zijn van lichtgewicht wit zeildoek en steken mooi af bij de bruine Dacronzeiltjes. In plaats van de kluiver kan er ook een gennaker worden gehesen.

Roeien

Door de bui doet de badkuip zijn naam eer aan. “De grotere versies hebben een zelflozer, deze moet het doen met een hoosblik.” Het water is eenvoudig uit de boot te scheppen. Even aan één kant zitten en het blik door het diepste punt halen. Ik hoop dat de sterke zeeg de inkomende golven kan afweren. Met de ingebouwde elektromotor geef ik de boot een zetje uit de luwte van de kant. Met volle accu moet je zo'n vier uur kunnen varen, maar het is natuurlijk veel leuker om te zeilen met dit dingetje. Mocht de wind écht wegvallen, dan kun je altijd nog roeien. In het boord zitten twee inspectieluiken-met-zak, waarvan de linker de roeidollen bevat. Die kun je zo in het boord steken. De deelbare houten riemen kun je kwijt onder het voordekje.

Op zee

In Frankrijk zeilen ze met deze Gazelles vanaf het strand op de Atlantische Oceaan. Ik kan het me moeilijk voorstellen hier op de vlakke plas. In de vlagen ga ik op de rand zitten om tegenwicht te bieden, maar de boot voelt absoluut niet tuitelig aan. Bij de tonijnvissers moest de vlakke spiegel achteropkomende brekers tegenhouden, want bij twee brekers in de kuip zou de boot al zinken. Dit bootje weegt niks en heeft schuim in de luchtkasten. Volgens de specificaties is de notendop *very seaworthy*, onzinkbaar en zelfrichtend, wat me niets verbaast.

Zowaar, een hekgolf

Met alle zeilen bij stuur ik mijn koninkrijke aan de wind richting het stadje Thorn. De voorzitter van de watersportvereniging heeft mij aangeraden niet te dicht bij de kant te komen, omdat de lokale beverpopulatie nog wel eens wat omknaagt en je niet vast wil komen te zitten in een onderwaterboom. Ik kijk over mijn schouder naar het water. Het bootje trekt zowaar een hekgolf! Ach, het is ten slotte een waterverplaatser. Achter de wolken komt een late middagzon tevoorschijn en ik leg mijn benen op de rand. Spontaan heb ik trek in een biertje. Of een goed glas wijn. Een minuscuul stokanker zou ook van pas komen. In de verte nadert weer een bui, zou er veel wind uitkomen? Ach, zeil minderen doe je in twee seconden en als het echt losgaat trek ik het notendopje gemakkelijk de helling op. Maar dat is pas nodig als de boot het écht niet meer aankan. Met zo'n stoer scheepje kun je de wereld aan! ●

Met dank aan de Thorner Zeilclub en ALSZV De Blauwe Schuit.